

Eloisa

Talouden tasapainottamisohjelma

Kokoava yhteenveto Eloisan kaikista 2024-2026 sopeutustoimenpiteistä

8.10.2024

Talouden tasapainottamisen tarve ja tavoitteet

Sopeutustoimenpiteet 2024-2026

Jo päätettyjen ja toteutuksessa olevien sopeutustoimenpiteiden jälkeenkin Eloisan talouden tila on vakava

Eloisan taloustilanne isossa kuvassa:

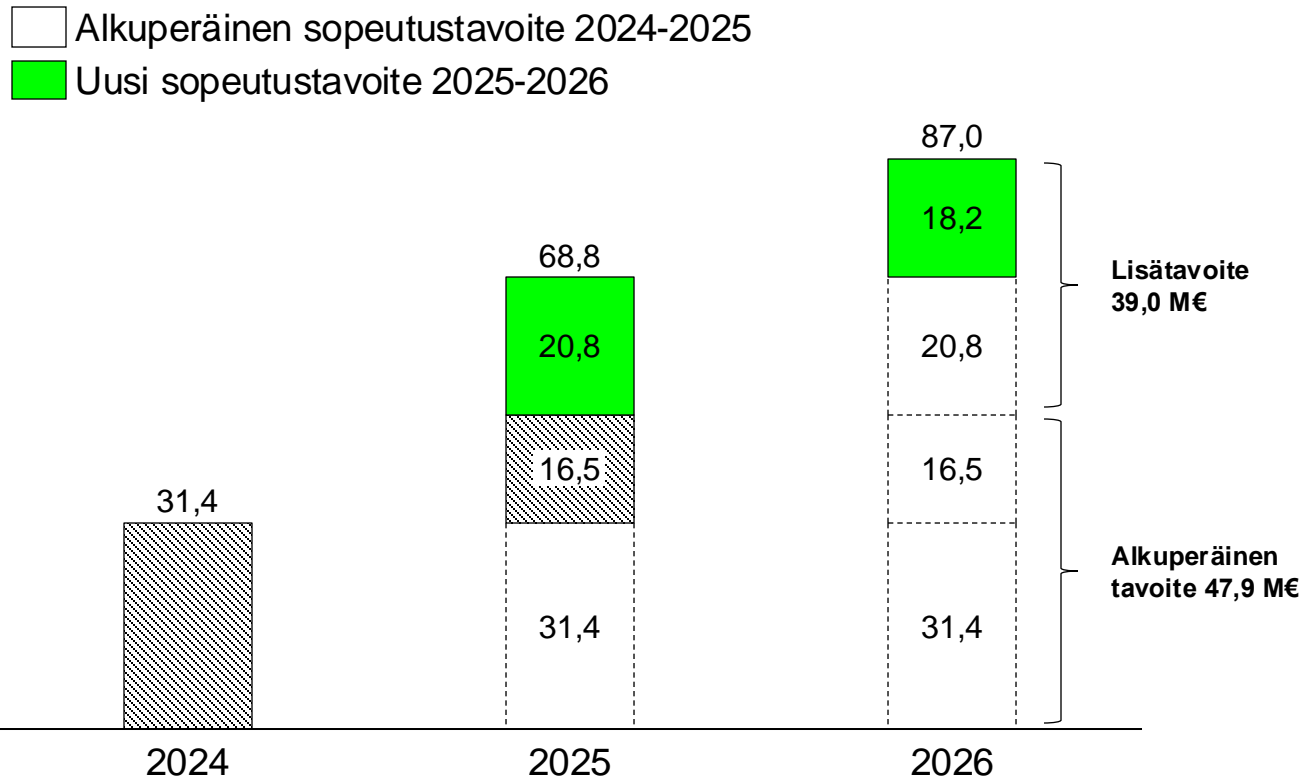
- 1 Eloisan arvio sopeutustarpeesta on suuri, vuosien 24-25 yhteenlasketuksi tavoitteeksi asetettu ~87 M€. Lisäksi valtionrahoituksen vähenemä nostaa painetta lisäsopeutukselle pitkällä aikavälillä.
- 3 Sopeutustavoite ei kuitenkaan riitä kumulatiivisen alijäämän kuromiseen. Kertyneen alijäämän kattaminen on kriittistä Eloisan toiminnan kannalta: edellytys mm. alueen itsenäisen aseman säilymiselle sekä lainanotolle investointeja varten.
- 4 Helpotukset lähivuosien valtionrahoitukseen (vuosien 2025 ja 2026 rahoituksen kasvu) eivät muuta kokonaiskuvaa ja sopeutustoimenpiteiden välttämättömyyttä.

Vaikeita päätöksiä isoista rakenteellisista muutoksista tarvitaan. Mitä nopeammin toimenpiteistä saadaan päätös ja ne käynnistetään, sitä merkittävämpi niiden taloudellinen vaikutus on.

Eloisan asettama yhteenlaskettu sopeutustavoite vuosille '24-'26 on ~87 M€:n suuruinen

Eloisan asettama kumulatiivinen sopeutustavoite 2024-2026, M€

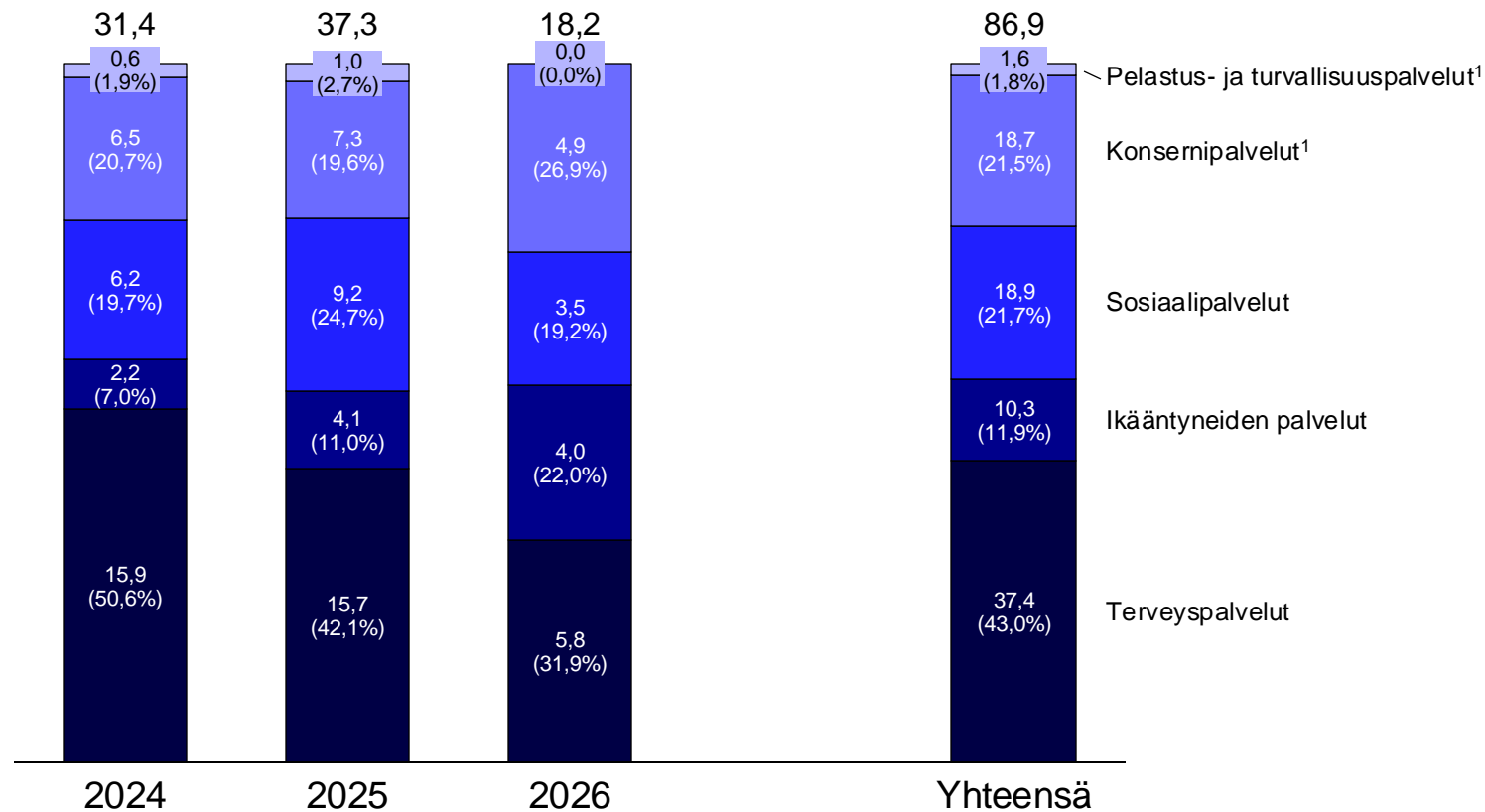

Kommentit

- Eloisan vuosille 2024-2026 asettama yhteenlaskettu talouden tasapainottamisen tavoite on ~87 M€, josta
 - 47,9 M€ on palvelutuotantosuunnitelman laadinnan ja jo toteutetun yhteistoimintamenettelyn yhteydessä tunnistettujen toimenpiteiden hyötypotentiaalia, eli Eloisan alkuperäinen sopeutustavoite vuosille 2024-26
 - 39,0 M€ on Eloisan aluevaltuuston kesäkuussa '24 päättämää vuosien 2025-26 lisäsopeutustavoitetta
- Lukujen tulkinnassa on huomioitava, etteivät asetetut tavoitteet riitä tasapainottamaan Eloisan taloutta tai kattamaan kertynyttä alijäämää vuoden '26 loppuun mennessä

Kokonaissopeutustavoite on jaettu toimialoittain toimenpiteiden valmistelun pohjaksi

Kokonaissopeutustavoite toimialoittain, M€

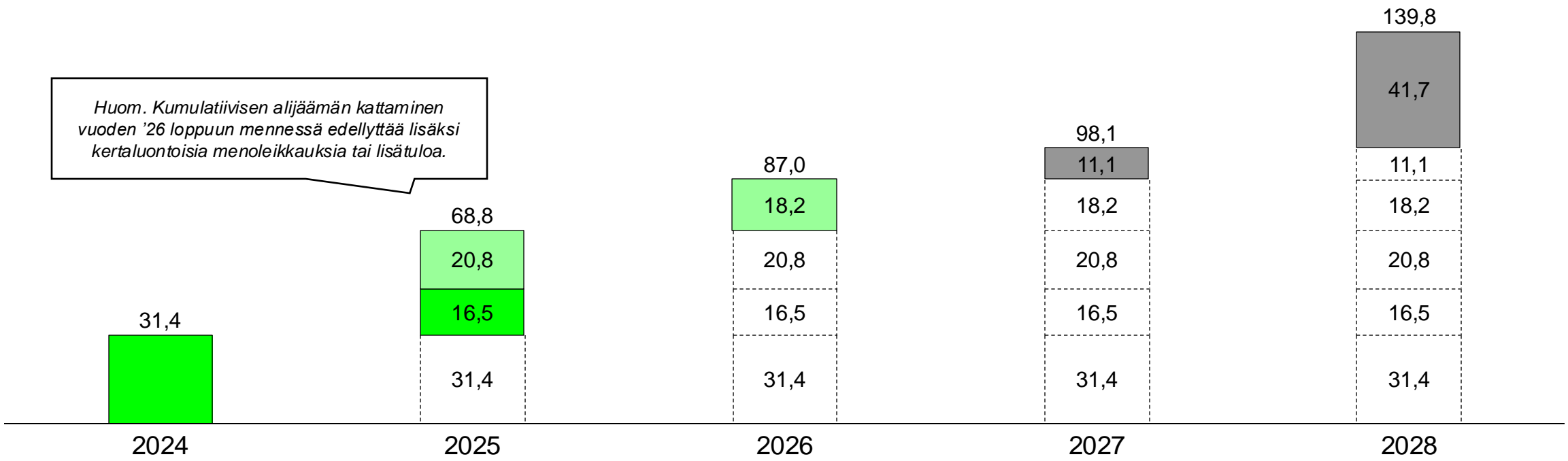
Kommentit

- Oheiseen kuvaajaan on koostettu Eloisan vuosien 2024-2026 sopeutustavoite allokoituna toimialoittain
- Kuvaaja sisältää sekä alkuperäisen tavoitteen allokoituna toimialoille toimenpiteiden suhteessa sekä uuden, kesäkuussa päätetyn lisäsopeutustavoitteen
- Huom.** Vaikka sopeutustavoite on allokoitu toimialoittain, tehdään talouden tasapainotusta yhteistyössä koko Eloisan tasolla. Etenkin toimenpiteet, jotka läpileikkaavat useampaa toimialaa ja joissa integraation näkökulmasta hyötypotentiaalia (esim. moniammatilliset yksiköt), on kriittistä toteuttaa vahvassa yhteistyössä toimialojen kesken. Lisäksi osasta sopeutustoimenpiteistä kriittistä tehdä päätökset yhteisesti (esim. henkilöstöä koskevat).

Kuitenkin pitkällä aikavälillä jo valtionrahoituksen vähenemä nostaa sopeutustarvetta

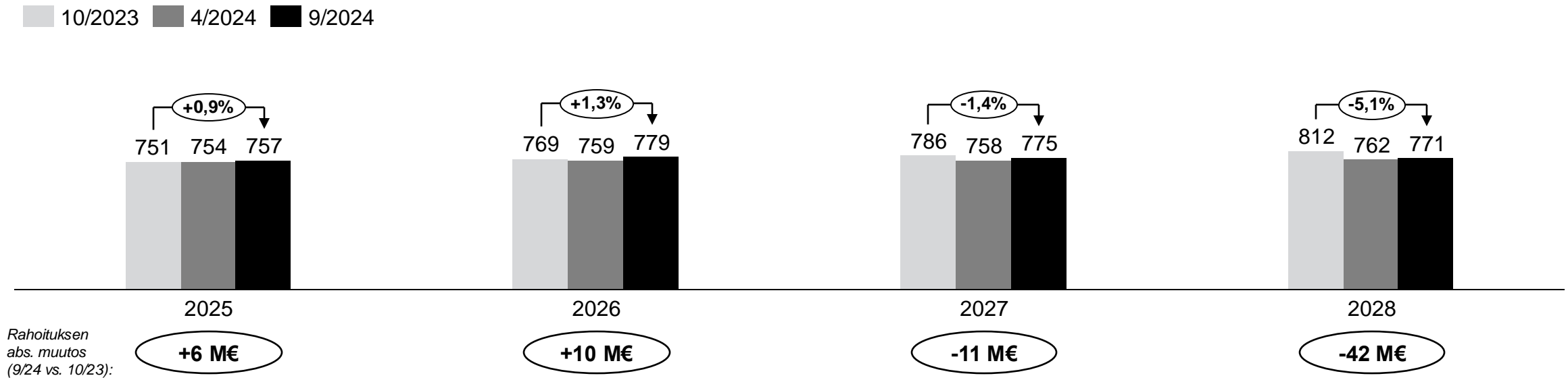
Eloisan arvioima talouden sopeutustarve 2024-2028, M€

- Eloisan alkuperäinen säästötaavoite
- Eloisan tunnistama lisäsopeutustarve
- Valtionrahoituksen vähenemän aiheuttama paine (uusi VM:n laskelma 9/2024)

VM:n uusimman arvion mukaan Eloisan valtionrahoitus kasvaa lähivuosina viime syksynä arvioidusta – sen sijaan pitkällä aikavälillä paine kiristyy

Eloisan valtionrahoituksen kehitys VM:n eri ajanhetkien laskelmien mukaan 2025-2028, M€

- Syyskuussa julkaistun valtionrahoituksen ennusteen mukaan Eloisan rahoitus kasvaa vuosina 2025 ja 2026 suhteessa viime syksyn vastaavaan ennusteeseen. Sen sijaan vuosina 2027 ja 2028 rahoitus tulee olemaan viime syksyn arviota matalampi
- Muutosten taustalla mm. Eloisan väestökehitys sekä valtion hallituksen kehysriihessä linjatut leikkaukset hyvinvointialueiden rahoitukseen
- Rahoituksen kehitys poistaa sopeutuspainetta tulevalta kahdelta vuodelta, mutta lisää painetta tasapainoittaa taloutta entisestään pitkällä aikavälillä

Sopeutustoimenpiteet jakautuvat kolmeen kategoriaan – Eloisan tavoitteeseen pääseminen edellyttää niistä kunkin tarkastelua

Fokus Eloisan tähänastisissa suunnitelmissa

A

Toimenpiteet, joissa korkea toteutettavuus, mutta matala kustannushyötypotentialiaali

- Laaja joukko toimenpiteitä, jotka suhteellisen suoraviivaisia toteuttaa, mutta joiden kustannushyötypotentialiaali maltillinen
- Valtaosa hyvinvointialueiden sopeuttamissuunnitelmista (ml. Eloisan nykyiset) kohdistuu A-kategoriaan

- Laaja joukko kategorian toimenpiteitä Eloisan nykyisissä '23-'25 suunnitelmissa
- Jatkossa fokus ko. tason kehittämisen nivomiseksi osaksi arjen jatkuvaa toimintaa (esim. henkilöstön osallistaminen säästöideoiden keräämiseen)

B

Toimenpiteet, joissa korkea kustannushyötypotentialiaali, mutta toteutus kategorian A toimenpiteitä haastavampaa

- Toteutukseltaan haastavimmat, mutta kustannushyötypotentialiltaan kategorian 1 toimenpiteitä merkittävämmät kokonaisuudet
- Useilla kategorian B toimenpiteillä merkittäviä toiminnallisia vaikutuksia esim. palveluiden saatavuuden lasku

- Eloisan palveluverkon muutokset (ml. kiinteistöt), palvelurakenteen keventäminen ja YT-menettely B-kategorian toimenpiteitä
- Eloisan sopeutussuunnitelman päivittämisessä tulisi keskittyä ensisijaisesti ko. toimenpiteisiin

C

Toimenpiteet, joissa korkea kustannushyötypotentialiaali, mutta jotka haastavia toteuttaa

- Merkittävät, mutta haastavat säästökohteet, jotka edellyttävät suuria rakenteellisia muutoksia
- Useilla korin B toimenpiteillä merkittäviä toiminnallisia vaikutuksia esim. palvelutason lasku
- Edellyttää palvelutuotannon paikoittaista alasajoa (esim. yksiköiden lakkauttaminen ja paikkamäärien lasku) ja henkilöstöstä luopumista

- Eloisan pitkän aikavälin sopeutustavoitteeseen pääsemiseksi kategorian C toimenpiteitä ei voida sulkea tarkastelun ulkopuolelle

Kategorioiden B ja C toimenpiteitä suunniteltu valtakunnan tasolla vain rajallisesti

Nostoja muiden hyvinvointialueiden merkittävimmistä sopeutustoimenpiteistä toimialoittain

Terveyspalvelut

- Vuodeosastopaikkojen määrän vähentäminen
- Leikkaustoiminnan tehostaminen
- Työntekemisen aikojen muutokset (esim. kliinisen lisätyön vähentäminen ja loma-ajan sulut)
- Ostopalveluiden käytön vähentäminen erikoissairaanhoidossa
- Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumis- ja laitospalveluiden keventäminen
- Ensihoitoyksiköiden muuttaminen yhden alue-ensihoitajan yksiköksi, ja yhteistyön tiivistäminen pelastustoimen kanssa

Ikääntyneiden palvelut

- Yli 75-vuotiaiden ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyden lasku vahvistamalla yhteisöllistä asumista, kotihoidon välitöntä työaikaa, etäteknologiaa, jne.
 - Esim. Pohjois-Pohjanmaa 8,1 %:sta 6 %:iin vuonna '24 (säästöarvio ~17 M€)
 - Esim. Varsinais-Suomen palvelurakenteen keventäminen (säästöarvio ~16,4 M€ vuonna '26)
- Muita merkittäviä toimenpiteitä alueilla mm. laitoshoidon purku

Sosiaalipalvelut

- Lastensuojelun sijoitusten vähentäminen
- Vammaispalveluiden asumispalveluiden keventäminen

Konsernipalvelut

- Henkilöstövähennykset
- Käytössä olevan kiinteistöpinta-alan vähentäminen
- Tukipalveluiden yhtiöittämisratkaisut

Pelastus- ja turvallisuuspalvelut

- Moniammatillisten yksiköiden perustaminen

VALOR tunnistanut kaksi keskeistä riskiä, jotka tulee huomioida talouden tasapainottamisen jatkotyössä

<u>Riski</u>	<u>Kuvaus</u>	<u>Jatkotyön fokus</u>
Toimenpiteiden riittämättömyys talouden tasapainottamiseksi	<ul style="list-style-type: none">Eloisassa tunnistettu jo tähän mennessä kattavasti sopeutustoimenpiteitä läpi toimialojen, joista osaan liittyy myös vaikeita rakenteellisia uudistuksiaKuitenkaan toimenpiteet eivät riitä Eloisan talouden tasapainottamiseen, ja kumulatiivisen alijäämän kattamiseen vuoden '26 loppuun mennessä	<ul style="list-style-type: none">Toimenpiteitä tulee tunnistaa nykyistä kattavammin erityisesti keskittyen isoihin rakenteellisiin muutoksiinHuomioiden myös isoon osaan toimenpiteitä liittyvät poliittisen päätöksenteon ja toimeenpanon riskit on sopeutussuunnitelmaan hyvä olla tunnistettuna mahdollisimman kattavasti toimenpiteitäEloisan hyvä mukautua pitkällä aikavälillä jatkuvaan talouden tasapainottamisen kulttuuriin
Toimenpiteiden toimeenpanon viivästyminen tai jääminen toteutumatta kokonaan	<ul style="list-style-type: none">Useita vuodelle '24 tunnistettuja toimenpiteitä on viivästynyt vuoteen '25Lisäksi osa toimenpiteistä arvioitu jäävän toteuttamatta kokonaanViivästyvät ja toteuttamatta jäävät toimenpiteet paisuttavat alueen alijäämäkertymää, ja tulevien vuosien sopeustarvetta	<ul style="list-style-type: none">Uusien toimenpiteiden tunnistamisen lisäksi Eloisan on kriittistä valmistaa suunnitelmien onnistunut toimeenpano aikataulussa ja arvioidussa laajuudessaKäytännössä Eloisan nykyinen projektinjohdon malli ei tarkoituksenmukaisella tavalla varmista sopeutustoimenpiteiden onnistunutta jalkautustaErityisen kriittistä on varmistaa keskijohdon sitoutuminen ja kyky talouden tasapainottamiseen

Tähän materiaaliin on koostettu yhteen Eloisan jo käynnistämät toimenpiteet sekä uudet toimenpiteet

Eloisan vuonna 2023 tunnistamat sopeutustoimenpiteet
(viety '24 talousarvioon)

Palvelutuotantosuunnitelma

Eloisan vuonna 2023 laatimaan palvelutuotantosuunnitelmaan sisältyvät sopeutustoimenpiteet vuosille 2023-2025

Yhteistoimintamenettelyt

Vuonna 2023 toteutetuista yt-menettelyistä vuonna 2024 realisoituvat säästöt

Lisäsopeutustoimenpiteet

Palvelutuotantosuunnitelman laatimisen jälkeen toimialojen tunnistamat, ja talousarvioon viedyt vuoden 2024 lisäsopeutustoimenpiteet

Keväällä 2024 tarkennetut sekä kokonaan uudet toimenpiteet

Tarkennukset palvelutuotantosuunnitelman toimenpiteisiin

VALORin tukeman työn aikana laaditut päivitetty versiot tietyistä Palvelutuotantosuunnitelman toimenpiteistä (esim. sairaalapalveluiden työnjako ja sote-keskusverkko), jotka tuodaan päätöksentekoon syyskuussa

Uudet toimenpiteet

Kevään ja syksyn 2024 aikana tunnistetut uudet toimenpideaihiot, joista aluevaltuusto linjannut syyskuussa, ml. alkusyksyllä 2024 käynnissä olevista yt-menettelyistä vuosina 2025-2026 realisoituvat säästöt.

Huom! Dokumentissa ovat mukana vain ne toimenpiteet, joista aluevaltuusto on hyväksynyt.

Vuoden 2023 aikana tunnistettuja, päätettyjä ja käynnistettyjä toimenpiteitä on päivitetty ja tarkennettu osana VALORin tukemaa työtä. Lisäksi toimenpidekokonaisuutta on täydennetty kokonaan uusilla toimenpideaihioilla.

Tähän materiaaliin on koostettu yhteen sekä vanhat että uudet toimenpiteet.

Talouden tasapainottamisen tarve ja tavoitteet

Sopeutustoimenpiteet 2024-2026

Terveyspalveluiden toimenpiteet (1/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Terveyspalvelut	Sairaalapalveluiden ja päivystyksen muutokset <ul style="list-style-type: none"> Mikkelin sairaalan sisäiset osastojen uudelleenjärjestelyt Rantasalmen osaston sulkeminen ja Pieksämäen YLE-osaston henkilöstövähennykset Hengitystukiyksikön toiminnan lakkautus 	~2,7	~0,2		Merkittävä säästöpotentiaali	Edellyttää onnistunutta toiminnan uudelleenjärjestelyä ja muutosjohtamista
	PTH-osastojen keskittäminen <ul style="list-style-type: none"> Sulkavan osaston toiminta loppuu vuoden 2025 aikana ja Juvan yleislääketieteen osasto siirtyy Savonlinnan sairaalan tiloihin vuoden 2026 aikana Mäntyharjun ja Kangasniemen PTH-osastojen uudelleenjärjestelyt 	~0,5			Kohtalainen säästöpotentiaali	Vahva riippuvuus ESH-toiminnan muutoksista
	Kuntoutuksen sopeutustoimet <ul style="list-style-type: none"> Apuvälinevarastojen yhtenäistäminen 	~0,1			Marginaalinen säästöpotentiaali	Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
	Terveyspalveluiden hallinnon henkilöstövähennykset <ul style="list-style-type: none"> Tiivistetään palvelualueet neljään ja vähennetään kaksi tulosaluetta Yhteensä 3 htv vähennys yt-menettelyn myötä 	~0,3			Maltillinen säästöpotentiaali	Toteutus vuoden 2023 YT-menettelyn myötä
	Omien psykologien rekrytoinnit <ul style="list-style-type: none"> Ostopalveluiden vähennys psykologipalveluissa panostuksilla rekrytointiin 	~0,2	~1,0		Kohtalainen säästöpotentiaali	Edellyttää onnistuneita rekrytointeja
	Ensihoidon palvelurakennemuutos <ul style="list-style-type: none"> Yksi ensihoidon kenttäjohtajajärjestelmä, yksi päivystävä kenttäjohtaja Arvioidaan yksikköjen rakennetta (esim. yhden henkilön, moniammatillinen, vati ja lääkäriyksiköt) Arvioidaan yksikköjen määrä Kiireettömien ensihoitotehtävien hoidontarpeen arviointi ja ohjaus muihin palveluihin 	~0,5	~0,2		Maltillinen säästöpotentiaali; linkki pela:n toimenpiteisiin	Edellyttää palvelutasopäätöksen muuttamista

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

Kokonaan uusi toimenpide

Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Terveyspalveluiden toimenpiteet (2/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Terveys- palvelut	Mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen muutokset • Lääkäripalveluiden ostojen vähentäminen • Terapia- ja kuntoutusjakson yhtenäistäminen • Lasten ja nuorten palveluiden henkilöstöä koskevat muutokset 	~0,4	~0,7		 Kohtalainen säästöpotentiaali	 Edellyttää perustason palveluiden ja lääkärirekrytointien vahvistamista Muutoksen läpiviennin onnistuminen riski
	Diagnostisten ja tukipalveluiden sopeutustoimet <ul style="list-style-type: none"> • Kuvantamisen laitemuutokset ja palveluverkkomuutokset • Ostopalvelun ja lisätyön vähentäminen (etäradiologien ja kliinisen fysiologin rekrytointi) • Toimien vähentäminen ja tehtävämuutokset (7 htv:n vähenemä) • Lääkekustannusten vähentäminen 	~0,1	~1,3		 Kohtalainen säästöpotentiaali	 Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
	Ulkohyvinvointialuemyynnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> • Sairaala- ja akuuttipalveluiden ulkohyvinvointialuemyynnin kasvu 	~0,5			 Maltillinen säästöpotentiaali	 Alueiden tavoitteet kotiuttaa toiminta riski
	Terveyspalveluiden muut toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> • Apuvälinekeskuksen toimintojen yhtenäistäminen • Hoitotarvikejakelun keskittäminen vähentää hävikkiä • Hoitotarvikkeet • Poissaoloja ei täydennetä ylityönä, vaan toimitaan yhden henkilön yksikkönä • Avoterveydenhuolto: laboratoriotutkimuksia, tarpeettomia palveluita ja ostopalveluita vähennetään, hoitotarvikkeissa käytetään kilpailutettuja tuotteita 	~0,5	~0,3		 Maltillinen säästöpotentiaali	 Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
Terveyspalvelut yhteensä:		~5,8	~3,7	~0,0		

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

 Kokonaan uusi toimenpide

 Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

 Maltillinen ... Merkittävä

Ikääntyneiden palveluiden toimenpiteet (1/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Ikääntyneiden palvelut	Ympäri vuorokautisen asumisen mitoituksen lasku ja tilojen tiivistäminen ● <ul style="list-style-type: none"> lääkkäiden ympärivuorokautisen hoidon vähimmäishenkilöstömitoituksen muutos 0,6 nykyisen 0,65 sijaan Vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen pitkällä aikavälillä ~119 M€, josta Eloisan laskennallinen 3%:n osuus ~3,6 M€ Yhteensä noin 30 htv:n siirtyminen varahenkilöstöksi 2025-2026 aikana, joka mahdollistaa vuokratyövoiman käytön vähentämisen – yhden htv:n vuosikustannuksesta on käytetty 48,5 t€ arviota Lisäksi asumistilojen tiivistäminen ja muutokset 		~0,5	~1,6	Kohtalainen säästöpotentiaali ostopalvelukustannuksista	Toteutusta haastaa ikääntyneiden palveluiden kysynnän kasvu
	Ikääntyneiden palveluiden henkilöstövähennykset <ul style="list-style-type: none"> Yhteensä 5-6 htv vähennys 2023 yt-menettelyn myötä Lisä-, ylityö ja kutsurahan käytön vähentäminen 	~1,1		~0,2	Kohtalainen säästöpotentiaali	Toteutus YT-menettelyiden myötä
	Kotihoidon kehittämistoimet ○ <ul style="list-style-type: none"> Etäpalvelun vahvistaminen: etäkäynti korvaa fyysisistä käynneistä 10 % Välittömän työajan lisääminen Ulkoistetusta alueesta luopuminen ja ostopalveluiden vähentäminen 	~0,5	~0,1	0,3	Maltillinen säästöpotentiaali	Edellyttää laajoja toiminnallisia muutoksia ja niiden johtamista
	Arjen tuki- ja etäpalveluiden kehittämistoimenpiteet ● <ul style="list-style-type: none"> Palveluohjauksessa ja turvapalveluissa tehtävien uudelleen organisoiminen ja "liinaus" Päivätoimintaa siirretään asumispalveluyksiköiden yhteyteen ja osavuorokautiseen perhehoitoon Etäpäivätoimintaa kehitetään ja toimeenpannaan Säästöt syntyvät tilavuokrista ja htv-vähennyksistä Varahenkilöstöjärjestelmän uudelleenorganisointi Turvapuhelinpalvelut Henkilöstön tarkastelu Auttajakäyntien ostosopimusten mahdollinen purkaminen 		~0,4	~0,3	Maltillinen säästöpotentiaali	Edellyttää toiminnallisia muutoksia ja niiden johtamista Päätöksenteko riski

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

● Kokonaan uusi toimenpide

○ Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Ikääntyneiden palveluiden toimenpiteet (2/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Ikääntyneiden palvelut	Ikääntyneiden palveluiden muut toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> Ammattihenkilöstörakenteen monipuolistaminen ikääntyneiden palveluissa Virkalääkäreiden lisäys ikääntyneiden palveluissa Hyvinvointiteknologian ratkaisut (sähkölukot ja lääkeautomaatit) SHL:n kuljetuspalveluiden kilpailutus Turvapuhelinkeskuksen kilpailutus Tiedolla johtaminen omana toimintana Varahenkilöiden uudelleenorganisointi mitoituksen laskun yhteydessä 	~0,3	~0,2		 Maltillinen säästöpotentiaali	 Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
	Ikääntyneiden palvelut yhteensä:	~1,9	~1,2	~2,4		

Ikääntyneiden palvelut yhteensä:

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

 Kokonaan uusi toimenpide

 Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Sosiaalipalveluiden toimenpiteet (1/3)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Sosiaalipalvelut	Lastensuojelun oman toiminnan vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> Oman toiminnan lisääminen: 1-2 uuden lastensuojeluyksikön perustaminen / rakentaminen; tehostettua perhetyötä omaksi toiminnaksi Painopiste peruspalveluihin 	~0,8		~2,0	Korkea säästöpotentiaali – toteutuminen riippuu painopisteen muutoksen onnistumisesta	Edellyttää, että ostopalveluista luopuminen onnistuu
	Lapsiperhepalveluiden peittävyden kasvattaminen lastensuojelun palvelutarpeen ennaltaehkäisemiseksi <ul style="list-style-type: none"> Lastensuojelun ennaltaehkäisevien palveluiden peittävyden kasvattaminen raskaiden ja kalliimpien palveluiden kysynnän vähentämiseksi Pitkän aikavälin toimenpide 		~0,2	~0,4	Maltillinen säästöpotentiaali – suurin osa säästöistä realisoituu myöhemmässä vaiheessa	Edellyttää oikeiden palveluiden tunnistamista ja niiden kysynnän kasvattamista asiakkaiden keskuudessa
	Lastensuojelun asiakasohjauksen, palvelutarpeenarvioinnin ja palveluiden kriteerien kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Palvelutarpeen arviointiprosessin yhtenäistäminen ja asiakasohjauksen kehittäminen Palveluiden kriteerien selkeyttäminen erityisesti perhetyön ja tehostetun perhetyön osalta Pitkän aikavälin toimenpide 		~0,3	~0,8	Kohtalainen säästöpotentiaali – suurin osa säästöistä realisoituu myöhemmässä vaiheessa	Toteutus edellyttää lisäselvitystä ja toimenpiteiden konkretisointia
	Lastensuojelun sijoitusprosessin selkeyttäminen <ul style="list-style-type: none"> Lastensuojelun sijoituspäätösten oikea-aikaisuuden varmistaminen Sijoitusmuotojen ja yksikkövalintojen optimointi 		~0,1		Marginaalinen säästöpotentiaali	Toteutus edellyttää lisäselvitystä ja toimenpiteiden konkretisointia
	Lastensuojelun kilpailutusten kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Lastensuojelun sijoitusten tulevan hankinnan ja kilpailutuksen strateginen suunnittelu ja tavoitteenasetanta Kilpailutuksen toteutus 		~0,2	~0,4	Maltillinen säästöpotentiaali, joka riippuu kilpailutuksen tuloksista	Toteutus edellyttää kilpailutuksen onnistumista
	Lastensuojelun tuottajaohjauksen ja palveluiden sisällön kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Lastensuojelun sijoitusten ostopalveluyksiköiden tuottajaohjauksen vahvistaminen Omien lastensuojelun laitosten palveluiden vaikuttavuuden kehittäminen 		~0,2	~0,4	Maltillinen säästöpotentiaali	Toteutus edellyttää lisäselvitystä ja toimenpiteiden konkretisointia

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

 Kokonaan uusi toimenpide

 Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Sosiaalipalveluiden toimenpiteet (2/3)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Sosiaalipalvelut	Oman toiminnan lisääminen vammaispalveluiden henkilökohtaisen avun palveluissa <ul style="list-style-type: none"> Työnantajamallin käytön vähentäminen ja oman henkilöstön vahvistaminen, eli avustajia työllistetään Eloisalle Jo historiassa saavutettu merkittäviä tuloksia – nyt tavoite toteuttaa Mikkelin ja Pieksämäen alueilla Säästö syntyy omaa tuotantoa kalliimman ostopalvelun käytön vähenemisen myötä 	~0,5	~2,0		Korkea säästöpotentiaali	Edellyttää pitkäjänteistä kehitystyötä
	Vammaispalveluissa erityispalvelujen käytön optimointi <ul style="list-style-type: none"> Kalliiden, raskaiden palveluiden käyttö vähenee, kun asiakkaita hoidetaan kevyemmissä palveluissa Säästöarvio vastaa noin 10% erityispalveluiden käytön kustannuksista (laskenta korkeimman vrk-hinnan maksuluokan mukaan) 		~1,5		Korkea säästöpotentiaali	Edellyttää pitkäjänteistä kehitystyötä ja toimialat läpileikkaavaa yhteistyötä
	Vaalijalan oman toiminnan tehostaminen ● <ul style="list-style-type: none"> Toiminnan ja organisoitumisen muutokset mahdollistavat henkilöstövähennykset ~17 htv vähenemä, yhden ammattilaisen kustannuksena käytetty ~50t€ 		~0,9		Maltillinen säästöpotentiaali	Edellyttää toimintamallien ja prosessien uudistamista
	Vaalijalan muut kehittämiskohteet (ml. kiinteistökysymykset) ● <ul style="list-style-type: none"> Vaalijalan erilliselvitys toteutetaan syksyn 2024 aikana – konkreettiset toimenpiteet ja säästömekanismi tarkentuu 	~0,3		~1,4	Korkea säästöpotentiaali	Käytännön toimenpiteet määritellään erilliselvityksessä
	Vammaispalveluiden kuljetuspalvelujen kilpailutus <ul style="list-style-type: none"> Säästö syntyy kilpailutuksen ja toimintatapojen yhtenäistämisen mahdollistavasta alemmasta kuljetuspalveluiden hintatasosta 	~0,3	~0,5		Kohtalainen säästöpotentiaali, joka riippuu kilpailutuksen tuloksista	Kilpailutus suoraviivainen toteuttaa
	Vammaispalveluiden asumisen tuen arviointijakso <ul style="list-style-type: none"> Asumispalveluiden ostopalveluiden käyttö vähenee suhteessa kevyempiin asumismuotoihin 			~0,3	Maltillinen säästöpotentiaali	Toteutukseen liittyy haasteita ja riskejä

● Kokonaan uusi toimenpide

● Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

Sosiaalipalveluiden toimenpiteet (3/3)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Sosiaalipalvelut	Kuntouttavan työtoiminnan kehittämistoimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> Oman toiminnan tiivistäminen (kilpailutus) Muut toimenpiteet 	~0,6	~0,3		Maltillinen säästöpotentiaali	Kilpailutus suora- viivainen toteuttaa
	Sosiaalipalveluiden henkilöstövähennykset <ul style="list-style-type: none"> Sääksvuoren liikkeenluovutus 	~0,6			Maltillinen säästöpotentiaali	Toteutuu
	Työkäisten palvelu, kuntouttavan työtoiminnan muutokset		~0,05	~0,3	Kohtalainen säästöpotentiaali	Toteutus edellyttää toiminnan merkittävää uudistamista
	Kasvatus- ja perheneuvonnan esihenkilöjärjestelyt			~0,1	Marginaalinen säästöpotentiaali	Toteutus edellyttää toiminnan merkittävää uudistamista
	Sosiaalipalveluiden muut toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> Ostopalvelujen karsinta ja oman työn priorisointi Toiminnalliset organisaatiomuutokset 	~0,6			Maltillinen säästöpotentiaali	Edellyttää onnistuneita rekrytointeja
	Sosiaalipalveluiden toimitilojen tiivistäminen			~0,1	Maltillinen säästöpotentiaali	Toteutuu
Sosiaalipalvelut yhteensä:		~3,6	~6,4	~6,0		

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

Kokonaan uusi toimenpide

Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Konsernipalveluiden toimenpiteet (1/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Konserni- palvelut	10-20% alennuksen neuvottelu vuokratilojen sopimuksiin¹ ● <ul style="list-style-type: none"> Palvelutalojen vuokrasopimusten uudelleen neuvottelu (~1,0-2,5 M€) Hyvinvointiasemien vuokrasopimusten uudelleen neuvottelu (~0,5-1,0 M€) Paloasemien vuokrasopimusten uudelleen neuvottelu (~0,5 M€) Muiden tilojen vuokrasopimusten uudelleen neuvottelu² (~0,5-1,0 M€) Huom. Mikäli neuvotteluissa ei onnistuta, tilasäästöjä on haettava neliömäärän tai -hinnan kautta muilla keinoin			~1,5-3,5	 Säästöpotentiaali riippuu neuvottelujen tuloksesta (arvio alustava tavoite)	 Edellyttää voimassa olevien sopimusten uudelleen neuvottelun huolimatta irtisanomisajasta
	Konsernipalveluiden henkilöstövähennykset <ul style="list-style-type: none"> 20.11.2023 päättyneiden yhteistoimintamenettelyjen säästöt realisoituvat vuonna 2024 Henkilöstöpalveluissa henkilöstöhallinnon prosessien automatisointi ja tehostaminen, ml. eläköitymiset 	~3,0	~0,1		 Korkea säästöpotentiaali	 Toteutus vuoden 2023 YT-menettelyn myötä
	YTA-yhteishankinnat ○ <ul style="list-style-type: none"> Vuonna 2024 suojakäsineiden kilpailutus Vuoden 2025 uudet kilpailutukset Huom. säästötavoitteen kohdennus budjetissa sote-toimialoille niiden aineet ja tarvikkeet -tiliryhmän eurojen suhteessa (pl. sähkö ja lämpö) 	~0,6	~0,9-1,4		 Potentiaali riippuu kilpailutusten laajuudesta	 Edellyttää onnistunutta alueiden välistä yhteistyötä
	Ruokapalveluiden tuotantotapamuutokset ● <ul style="list-style-type: none"> Tarkastellaan ruokapalveluiden tuotantotapoja 		~0,9-1,4	~0,1-0,6	 Kohtalainen säästöpotentiaali	 Muutoksen ja kilpailutuksen onnistuminen riski
	Siivouspalveluiden tuotantotapamuutokset ● <ul style="list-style-type: none"> Tarkastellaan siivouspalveluiden tuotantotapoja 			~0,5-1,0	 Maltillinen säästöpotentiaali	 Muutoksen ja kilpailutuksen onnistuminen riski
	Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämistoimet ● <ul style="list-style-type: none"> Oman tuotannon kehittäminen tuotantotapaselvityksen syötteiden pohjalta 		~0,2	~0,1	 Maltillinen säästöpotentiaali	 Muutokset kohtalaisen suoraviivaisia toteuttaa

1) Säästöarviossa ei ole huomioitu nykyisten vuokrasopimusten voimassaoloaikoja, vaan oletettu, että alennukset alkavat vuoden 2025 alusta kaikissa sopimuksissa, pl. asetuksen mukaiset sopimukset, joille alennus oletettu alkavan vuodesta 2026; 2) Muihin tiloihin kuuluvat asunnot, henkilökunnalle vuokrattavat asunnot, koulut, kuntoutuksen työtoiminnan tilat, monipalvelukeskukset, muut rakennukset, päivätoiminnan tilat, pelastustoimen muut tilat, sairaalat, toimistot ja varastot; Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaisesti perustuen Eloitsean toimenpiteiden tilannekuvaa 4/24 ja VALOR-arvioon; Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

● Kokonaan uusi toimenpide

○ Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Konsernipalveluiden toimenpiteet (2/2)

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Konserni- palvelut	Kuljetussopimusten yhtenäistäminen ja kilpailutus <ul style="list-style-type: none"> Kuljetussopimusten yhtenäistäminen ja kilpailutus 	~0,4			 Maltillinen säästöpotentiaali	 Kilpailutus kohtalaisen suoraviivainen toteuttaa
	IT-järjestelmämuutokset <ul style="list-style-type: none"> Logex-järjestelmän käytöstä luopuminen OmaOlo-palvelun käytöstä luopuminen Tietoturvaohjelmiston vaihto Ylimääräisistä lisensseistä luopuminen Irtisanotaan muita tietojärjestelmiä ICT-palveluiden kilpailuttamiseen liittyvä potentiaali – säästöpotentiaali tarkentuu vuoden 2024 syksyllä tehtävän erillisselvityksen myötä 	~0,8	~1,1		 Kohtalainen säästöpotentiaali	 Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
	Konsernipalveluiden muut toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> Omistettujen tilojen käytön tiivistäminen Pesulapalveluiden käytön ja kustannusten alentaminen Laskutuksen elinkaaripalvelu Valtuuston ryhmärahan vähentäminen Käyttäjien pyytämien tilamuutosten karsiminen Elintarvikekilpailutuksen tekeminen koko alueelle Työasemamäärän vähentäminen 200 kpl Economy-kuoriin siirtyminen Tila- ja tukipalvelujen varahenkilöstö Muut pistemäiset toimenpiteet Säästö vähenevästä kiinteistöverosta Lautakuntien lakkauttaminen 	~1,7	~0,8	0,03	 Korkea säästöpotentiaali	 Suurin osa toimenpiteistä suoraviivaisia toteuttaa
Konsernipalvelut yhteensä:		~6,5	~4,7-6,8	~2,2-5,2		

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

 Kokonaan uusi toimenpide

 Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

 Marginaalinen ... Merkittävä

Pelastus- ja turvallisuuspalveluiden toimenpiteet

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Pelastus- toimi	Pelastustoimen henkilöstömuutokset ● <ul style="list-style-type: none"> Onnettomuuksien ennaltaehkäisy 2 htv:n vähentäminen Palomiehet 11 htv:n vähennys 		~0,8		 Maltillinen säästöpotentiaali	 Muutos edellyttää toiminnan kehittämistä ja jämäkkää muutosjohtamista
	Pelastus- ja turvallisuuspalveluiden muut toimenpiteet ○ <ul style="list-style-type: none"> Sopimuspalokuntien varallaolojärjestelmän uudistaminen (toteutettu '24 alussa) Pelastus- ja turvallisuuspalveluiden vartiointipalveluiden kilpailutus Itä-Suomen viestintäyhteistyösopimuksen lakkauttaminen Säästöt kalustosta ja varusteista Työsuojeluorganisaation optimointi 	~0,6	~0,2	~0,1	 Maltillinen säästöpotentiaali	 Toimenpiteet kohtalaisen suoraviivaisia toteuttaa
Pelastustoimi yhteensä:		~0,6	~1,0	~0,1		

Huom. Alkuperäisiä säästötoimenpiteitä ajantasaistettu perustuen Eloisan toimenpiteiden tilannekuvaan 4/24 ja VALOR-arvioon

Lähde: Eloisan talouden ja toiminnan tiedot sekä asiantuntijat, VALOR-analyysi

● Kokonaan uusi toimenpide

○ Sisältää vanhoja ja uusia säästöjä

Marginaalinen ... Merkittävä

Toimialakohtaisten säästökohteiden lisäksi tunnistettu toimialoille yhteisiä, läpileikkaavia toimenpiteitä

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Kaikki	Asiakasmaksujen korotukset lakisääteiseen maksimitasoon (ml. asukasvuokrien yhtenäistäminen) Hinnaston päivitys heti lakimuutosten jälkeen aluevaltuuston päätöksellä	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Suoraviivainen toteuttaa
	Sairauspoissaolojen vähentäminen	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Edellyttää pitkän aikavälin kehittämistä; kustannushyödyn realisointi haastavaa
	Ylitöiden sekä hälytys/kutsurahojen vähentäminen	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Kohtalainen toteutettavuus
	Paikalliset sopimukset (erit. kutsurahapoissaolot)	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Suoraviivainen toteuttaa
	Hyte-rahoituksen kasvu (hyte-indikaattorit)	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Edellyttää pitkän aikavälin kehittämistä; kustannushyödyn realisointi haastavaa
	Sairastavuus, diagnoosien kirjaus, tilastointi, laskutus	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Kohtalainen toteutettavuus
	Lomapalkkavelan vähentäminen	Kustannusvaikutuksen tarkka arviointi haastavaa			Maltillinen kustannushyöty	Kohtalainen toteutettavuus

Suorien säästökohteiden lisäksi tunnistettu mahdollistavia toimenpiteitä, joiden kustannushyöty syntyy välillisesti

Toimiala	Toimenpidekokonaisuus	Säästöpotentiaali, M€			Potentiaali suhteessa kokonaiskustannuksiin	Toteutettavuus
		'24	'25	'26		
Kaikki	Talouden ja toiminnan tiedolla johtamisen kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> Eloisan vahvan toimialakohtaisen controller-resurssin hyödyntäminen nykyistä systemaattisemmin toimialojen toiminnan ja talouden johtamisen hyväksi Käytössä olevan tietopohjan selkeyttäminen, ja toimintaa ohjaavien mittareiden määrittely 	Mahdollistava toimenpide – ei suoria kustannushyötyjä			 Mahdollistava toimenpide – ei suoria kustannushyötyjä	 Edellyttää tietopohjan, työkalujen ja organisoitumisen tarkastelua
	Keskijohdon sitouttaminen ja kyky talouden tasapainottamiseen <ul style="list-style-type: none"> Systemaattisen, jatkuvaa toiminnan sopeuttamista tukevan projektinhallintamallin ja sen seurantaprosessin luominen Eloisan keskijohdon (esim. palvelualuejohtajat) kouluttaminen ja motivointi jatkuvan kustannusvaikuttavuuden ja -tehokkuuden hakemiseen vastuualueillaan 	Mahdollistava toimenpide – ei suoria kustannushyötyjä			 Mahdollistava toimenpide – ei suoria kustannushyötyjä	 Edellyttää systemaattista projektinjohtoa ja kulttuurinmuutosta

ELOISA

Etelä-Savon
hyvinvointialue